

MARIS STELLA

MARIALIEDEREN OUD EN NIEUW

KAMERKOOR

AuditeNova

O.L.V.

HEBE DE CHAMPEAUX

ORGEL

KIRSTIN GRAMLICH

CELLO

WILLEMIJN KNÖDLER

CONCERT: ZONDAG 28 NOVEMBER, 15.30 U.
GROTE KERK, GROTE MOLENSTRAAT 2, ELST

Audite Nova zingt Marialiederen

Maria. De meest aanbeden vrouw ter wereld, vanwege haar lieve karakter, haar hulpvaardigheid, haar schoonheid, haar macht in de hemel en op aarde... In de Bijbel wordt er over haar weinig geschreven (in de Koran - als Myriam - meer). Maar door alle eeuwen heen heeft ze steeds meer karakter gekregen, wat je kunt zien in miljoenen afbeeldingen .. en horen uit vele, vele liederen. Audite Nova zingt een aantal van die liederen, oude en nieuwe. De nieuwste is van 2020.

Het programma ziet er als volgt uit:

Ave Maris Stella	Guillaume Dufay
------------------	-----------------

A hymn to the virgin	Benjamin Britten
----------------------	------------------

Salve Regina	Arvo Pärt
--------------	-----------

Litanies a la Vierge Noire	Francis Poulenc
----------------------------	-----------------

Pauze

Gaude Virgo Mater Christi	Josquin des Prez
---------------------------	------------------

Stabat Mater	Knut Nystedt
--------------	--------------

Ave Maris Stella	Frans Liszt
------------------	-------------

Magnificat octavi toni	Heinrich Scheidemann
------------------------	----------------------

Ave Generosa	Margaret Rizza
--------------	----------------

Totus Tuus	Henryk Górecki
------------	----------------

Audite Nova

Het Nijmeegs Universitair Kamerkoor Audite Nova is in 1967 opgericht door een aantal leden van het Nijmeegs Studenten Koor Alphons Diepenbrock. Het kamerkoor is sinds de oprichting nauw verbonden met de Radboud Universiteit Nijmegen. Nog altijd studeert of werkt een flink deel van de leden aan de RU.

De naam Audite Nova verwijst naar de titel van een lied van de Nederlandse componist Orlando di Lasso. Het betekent "hoort dit nieuws, deze nieuwe geluiden". Ook nu, ruim 50 jaar na de oprichting, wil Audite Nova nog steeds nieuwe wegen inslaan. Er wordt telkens weer naar gestreefd om verassende en gewaagde programmering te koppelen aan een hoog muzikaal niveau. Een belangrijke doelstelling daarbij is het uitvoeren van kamermuziek uit alle stijlperiodes van de westerse koormuziek en het telkens opnieuw interpreteren van interessant en opmerkelijk repertoire.

Sinds 2009 is Hebe de Champeaux de vaste dirigent van Audite Nova.

Sopraan

Ineke Boschloo
Irma Bruens
Judith Maaskant
Inge van Schie
Sammie Tarenskeen
Ellen van 't Veer
Charlotte Verhees
Marjon Werter

Alt

Yvonne Baghuis
Janneke den Draak
Margriet Heinen
Maria Janssen
Esther Merkus
Jacqueline Pötgens
Paula Wijkamp
Ank Willems

Tenor

Mark Hagers
Piet van Kalmthout
Ruurd Lof
Herman van der Meiden
Jeroen van Mierlo
Michiel Sanders

Bas

Gerard Boersma
Kasper Griffioen
Jacques van der Smissen
Joseph Steenbrink
Michael Tangermann
Vincent Verbruggen
Cees van Woerkum

Hebe de Champeaux, dirigent

Hebe de Champeaux is een Nederlands/Amerikaanse koor- en orkest-dirigent, zangeres en violiste. Ze heeft haar Bachelor of Music als uitvoerend violist (Cum Laude) behaald aan de San Francisco State University en haar Master of Music in orkestdirectie aan de Indiana University Bloomington. Daarnaast heeft ze een Bachelor Koordirectie behaald aan het Conservatorium van Amsterdam. Ze studeerde orkestdirectie bij Imre Pallo, Thomas Baldner, Yair Samet en koordirectie bij Jos Vermunt en Jos van Veldhoven. Later studeerde ze ook zang bij Hein Meens, Pierre Mak, James McCray, Esther Linssen, Capucine Chiaudani en Ira Siff.

In 2007 won Hebe de Juryprijs van de Bela Bartok International Opera Conducting Competition en in 2009 kreeg ze erkenning in de vorm van een eervolle vermelding voor de Taki Concordia Conducting Fellowship voor

vrouwelijke dirigenten. Ze heeft wereldwijd dirigeer-masterclasses gevolgd van beroemde dirigenten als Kurt Masur, Jorma Panula en Colin Metters.

Hebe dirigeert verschillende koren en orkesten in Nederland en geeft dirigeer-masterclasses bij Bureau Huismuziek en het Muziekpakhuis in Amsterdam. Ze zingt professioneel bij Capella Amsterdam, Studium Chorale en Hollands Collectief en treedt regelmatig op met haar eigen ensembles. Daarnaast heeft ze Kinderkoor ZingZang opgericht om haar kennis en passie voor haar vak door te geven aan een nieuwe generatie zangers en zangeressen.

Kirstin Gramlich, orgel

Kirstin Gramlich is cantor-organist aan de Lebuinuskkerk te Deventer en daarmee de vaste bespeler van het monumentale Holtgräve-orgel. Ze werd geboren in Weinheim a/d Bergstrasse in Duitsland en groeide op in het idyllische Odenwald. Vanaf 1996 studeerde ze Kirchenmusik (A) en Orgel aan de Hochschule für Musik und Tanz in Keulen, Duitsland. In 2001 kwam zij naar

Nederland voor een Masteropleiding Orgel aan het Koninklijk Conservatorium Den Haag bij Jos van der Kooy. Deze studie ronde zij in 2004 met lof van de jury af. Sindsdien heeft zij een internationale concertpraktijk opgebouwd.

Afgelopen jaar, september 2020, verscheen haar eerste solo-album aan het Holtgräve-orgel, "Phantasie, frei" met muziek uit Duitse romantiek en moderne bij het label Diamondlines. Dit album werd door verschillende nationale kranten en muziekbladen met lovende recensies ontvangen. In 2018 is het Holtgräve-orgel in de Lebuinuskkerk grootschalig gerestaureerd. In dat jaar verscheen een DVD van het restauratieproces.

Sinds haar aantreden als cantor-organist aan de Lebuinuskkerk zet Kirstin Gramlich zich ervoor in om het orgel en de orgelmuziek ook bij een jong publiek bekend te maken. Samen met acteur Frank Groothof speelt ze de familievoorstelling "De Tovenaarsleerling". In 2019 ging ze een samenwerking aan met wetenschapsjournalist Govert Schilling met een programma rondom de Suite "The Planets" van Gustav Holst. Afgelopen jaar was ze te horen in de productie "Dromen als Messiaen", een audiovisuele orgelperformance die ook in de Lebuinuskkerk gepresenteerd werd.

Kirstin Gramlich studeerde koordirectie aan het Conservatorium van Amsterdam, bij Jos Vermunt en Jos van Veldhoven.

Willemijn Knödler, cello

Willemijn Knödler studeerde aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag en het Conservatorium van Amsterdam bij Monique Bartels, Gregor Horsch en Doris Hochscheid, en behaalde haar Masterdiploma aan de Royal College of Music in Londen bij Melissa Phelps. Zij volgde barokcellolessen bij Viola de Hoog en Richard Tunnicliffe.

Tijdens haar studie genoot zij masterclasses van onder andere Valter Despalj, Colin Carr, Christophe Coin, Pieter Wispelwey, Anner Bijlsma, Johannes Goritzki en Julian Lloyd Webber. Ze toerde met de English Touring

Opera en 'les 24 violons du Roi' onder leiding van Roger Norrington, met wie zij op de BBC Proms speelde. Willemijn soleerde met de celloconcerten van Haydn, Tchaikovsky, Schumann, Boccherini en het Triple Concert van Beethoven en speelt graag kamermuziek in verschillende bezettingen.

Nu replaceert Willemijn bij het Holland Symfonieorkest en het Residentieorkest. Ze maakt deel uit van het vernieuwende Ensemble Montage, dat met beeld, geluid en andere zintuigen een verhaal aan het publiek brengt en waarmee zij jaarlijks op het Noorderzon Festival in Groningen speelde. Ook speelt zij al meer dan tien jaar, het liefst op het dak van een woonboot of fietsend op een bakfiets, in Duo Macchiato met violiste Mariana Hutchinson.

Hiernaast maakt Willemijn zelf (kinder)voorstellingen aan de hand van eigen illustraties. Komend jaar wordt het stuk 'Sakura', dat Wilma Pistorius voor Willemijn schreef in de bezetting voor muziekdoosje en cello, opgenomen.

Guillaume Dufay (1397 ? - 1474)

Guillaume Dufay, afkomstig uit de Bourgondische Nederlanden, is ongetwijfeld een van de grootste componisten uit de 15^e eeuw. Door hem kreeg de Vlaamse polyfonie in Europa groot aanzien. Als koorknaap zong hij in de kathedraal van Kamerik (Cambrai) maar daar bleef hij niet lang. Vooral in Italië was hij een gevierde gast (Florence, Rimini, Pesaro, Ferrara, Bologna, Rome), tot hij in 1458 definitief terugkeerde naar Kamerik. Hij schreef wereldlijke en geestelijke muziek, waarvan de mis *l'Homme Armé*, op een werelds thema, misschien het bekendste is.

Ave Maria Stella (c. 1440)

De hymne Ave Maria Stella heeft zeven strofen, elk vier zinnestjes lang. Het is een smeeklied. Als de Ster van de Zee zou Maria ons ten hemel moeten leiden. Om beurten zingt een solist de gregoriaanse melodie. Een versierde versie daarvan wordt gezongen door de bovenste twee stemmen van het koor, in parallelle kwarten. De baspartij gaat hier vaak ritmisch tegenin.

1. Ave generosa, gloriosa et intacta puella. Tu pupilla castitatis, tu materia sanctitatis, quae Deo placuit.

2. Nam haec superna infusio in te fuit, quod supernum Verbum in te carnem induit.

3. Tu candidum liliū, quod Deus ante omnem creaturam inspexit.

4. O pulcherrima et dulcissima, quam valde Deus in te delectabatur, cum amplexionem caloris sui in te posuit ita quod Filius eius de te lactatus est.

5. Venter enim tuus gaudium habuit cum omnis celestis symphonia de te sonuit, quia virgo Filium Dei portasti, ubi castitas tua in Deo claruit.

6. Viscera tua gaudium habuerunt sicut graminum super quod ros cadit cum ei viriditatem infundit, ut et in te factum est, o mater omnis gaudii.

7. Nunc omnis ecclesia in gaudio rutilat, ac in symphonia sonet propter dulcissimam Virginem et laudabilem Mariam, Dei Genetricem. Amen.

1. Gegroet, edel, glorievol en ongerept meisje. U, oogappeltje van kuisheid, U, oerstof van heiligheid, die aan God behaagde.

2. Want deze hemelse instroming, geschiedde in U, omdat het hoogverheven Woord in U lijfelijk intrek nam.

3. U, gloeiendblanke lelie, welke God vóór elke schepping innerlijk aanschouwde.

4. O allermooiste en allerzoetste, hoe zeer vond God zijn uitverkorene in U, toen hij de omhelzing van zijn warmte in U zó heeft genesteld dat zijn Zoon van U werd gezoogd.

5. Want Uw buik had vreugde, toen de hele hemelse symfonie van U weerklonk, omdat U, Maagd, Gods Zoon hebt gedragen, waar Uw kuisheid in God helder is gaan stralen.

6. Uw ingewanden hebben vreugde gehad, zoals gras, waarover dauw valt, wanneer ze er groeikracht invlijt, zoals ook in U is geschied, o Moeder van alle vreugd.

7. Dat nu de gehele kerk rossig opgloeit in vreugde en in symfonie weerklinkt wegens de allerzoetste Maagd en de lofwaardige, Maria, Gods Stammoeder. Amen.

Benjamin Britten (1913 - 1976)

Benjamin Britten wordt de wel de belangrijkste Engelse componist na Purcell genoemd. Erg vernieuwend was hij dan toch niet, maar wel - zeker in zijn opera's - eigentijds, met wrange akkoorden en bijzondere ritmes als dat te pas kwam en met een moderne thematiek. Britten was als overtuigd pacifist (en dienstweigeraar) politiek zeer betrokken. Hij schreef weinig voor symfonische bezetting, maar des te meer voor de stem, in zijn liederen, in 15 opera's (denk aan 'Peter Grimes'), maar ook in zijn aantrekkelijke werken voor koor.

A Hymn to the Virgin (1929)

Britten schreef dit fraaie werkje op 16-jarige leeftijd, in één dag, toen hij in de ziekenzaal van zijn kostschool in bed lag, op papier waar hij zelf de lijntjes van de notenbalk moest trekken. Het is lyrische, melodieuze muziek op een oud-Engelse tekst, een lofzang op Maria. Je hoort het grote koor met Engelse woorden, waarna een klein koortje in het latijn antwoordt. Het bleef ook voor hemzelf een van zijn favoriete composities.

1. *Of one that is so fair and bright
Velut maris stella
Brighter than the day is light
Parens et puella
I cry to thee, thou see to me
Lady, pray thy Son for me
Tam pia
That I may come to thee
Maria*

2. *All this world was forlorn
Eva peccatrice
Till our Lord was y-born
De te genetrice
With ave it went away
Darkest night, and comes the day
Salutis
The well springeth out of thee
Virtutis*

3. *Lady, flow'r of ev'rything
Rosa sine spina
Thou bare Jesu, Heaven's King
Gratia divina
Of all thou bear'st the prize
Lady, queen of paradise
Electa
Maid mild, mother es Effecta
Effecta*

Vertaling: Jan Piebe Tjepkema; C.A. Bos

1. *Van één die zo schoon en helder is
Zoals de ster van de zee
Helderder dan de dag licht is
Moeder en meisje
Ik roep u aan, zie mij aan
Vrouwe, bid tot uw Zoon voor mij
Zo liefdevol
Dat ik bij u mag komen
Maria*

2. *De hele wereld was troosteloos
omdat Eva zondares was
totdat onze Heer werd geboren
Uit u, zijn moeder
Met een "ave" verdween
de donkerste nacht, en kwam de dag
van heil
Vanuit u ontspringt de bron
van deugd*

3. *Vrouwe, bloem van alles
Roos zonder doorn
U baart Jezus, de koning van de hemel
door goddelijke genade
Van alles betaalt u de prijs
Vrouwe, koningin van het paradijs
uitverkorene
Milde maagd, tot moeder
zijt ge gemaakt*

Arvo Pärt (1935 -)

Arvo Pärt is een Estse componist, die oorspronkelijk in het moderne idioom van de seriële muziek schreef, maar zich na zijn intrede in de Orthodoxe kerk en een herbezinning op zijn opdracht als componist tot het minimalisme bekeerde, wat betekent dat je met weinig materiaal veel kunt uitdrukken. Zijn inspiratie haalde hij vooral uit gregoriaanse muziek en uit de oude polyfonie. Kenmerkend voor zijn stijl is een grote verstillings. Eenvoud weerspiegelt volgens hem schoonheid en waarheid. Hij schreef veel voor koor. Zijn composities ogen daarbij 'gemakkelijk', maar dat zijn ze alleen in schijn. Ze vragen het uiterste aan bezieling, accuratesse en concentratie. Alleen dan 'spreken' ze.

Salve Regina (2001)

Salve Regina is een lied, begeleid door orgel, waarin Maria liefdevol wordt begroet en gesmeekt wordt dat ze ons ten hemel begeleidt. Het lied begint unisono en piano, maar dan komt er variatie, zowel in bezetting als in dynamiek, van twee- tot achtstemmig en van pianissimo tot forte, en met zelfs een stukje polyfonie. Het lied eindigt zacht met de woorden 'Virgo Maria'.

*Salve, Regina, Mater misericordiae,
vita, dulcedo, et spes nostra, salve.
Ad te clamamus, exsules filii Evae.
Ad te suspiramus, gementes et flentes
in hac lacrimarum valle.
Eia, ergo, advocata nostra, illos tuos
misericordes oculos ad nos converte;
et Iesum, benedictum fructum ventris
tui,
nobis post hoc exilium ostende.
O clemens, O pia, O dulcis Virgo
Maria.*

*Wees gegroet, koningin, moeder van
barmhartigheid;
ons leven, onze vreugde en onze hoop, wees
gegroet.
Tot u roepen wij, ballingen, kinderen van Eva;
tot u smeken wij, zuchtend en wenend
in dit dal van tranen.
Daarom dan, onze voorspreekster,
sla op ons uw barmhartige ogen;
en toon ons, na deze ballingschap,
Jezus, de gezegende vrucht van uw schoot.
O goedertieren, o liefdevolle, o zoete maagd
Maria.*

Francis Poulenc (1899 - 1963)

Francis Poulenc kon zich, als zoon van rijke ouders, een eigenzinnige carrière permitteren. Hij ging zijn eigen gang, bleef autodidact en ontwikkelde een persoonlijke, zeer herkenbare stijl: melodius, harmonieus, soms heel lichtvoetig (maar zeker niet altijd). Hij schreef veel kamermuziek maar gelukkig ook voor de stem, waaronder de prachtige opera *Dialogues des Carmélites*, en - fijn voor ons - ook nogal wat voor koor.

Litanies a la Vierge Noire (1936)

De *Litanies a la Vierge Noire* zijn door Poulenc gecomponeerd direct na een bezoek aan de Zwarte Madonna van Rocamadour, waar Poulenc naar toe trok toen een vriend was

overleden. Dat bezoek markeert zijn terugkeer naar het geloof. Het is ook zijn eerste religieuze werk. De tekst is een smeekgebed: 'Maria bidt voor ons!' Het driestemmige vrouwenkoor zingt transparant, homofoon en dus verstaanbaar het oude pelgrimslied. Het drama, de wanhoop, vind je vooral terug in de dissonanten van het orgel.

*Seigneur, ayez pitié de nous.
Jésus-Christ, ayez pitié de nous.
Jésus-Christ, écoutez-nous.
Jésus-Christ, exaucez nous.
Dieu le Père, créateur, ayez pitié de nous.
Dieu le Fils, rédempteur, ayez pitié de nous.
Dieu le Saint-Esprit, sanctificateur, ayez pitié de nous.
Trinité Sainte, qui êtes un seul Dieu, ayez pitié de nous.
Sainte Vierge Marie, priez pour nous.
Vierge, reine et patronne, priez pour nous.
Vierge que Zachée le publicain nous a fait connaître et aimer,
Vierge à qui Zachée ou Saint Amadour éleva ce sanctuaire, priez pour nous.*

*Reine du sanctuaire, que consacra Saint Martial où il célébra ses saints mystères,
Reine près de laquelle s'agenouilla Saint Louis
vous demandant le bonheur de France,
priez pour nous.
Reine, à qui Roland consacra son épée,
priez pour nous.
Reine, dont la bannière gagna les batailles,
priez pour nous.
Reine, dont la main délivrait les captifs,
priez pour nous.
Notre Dame, dont le pèlerinage est enrichi de faveurs spéciales.
Notre Dame, que l'impiété et la haine ont voulu souvent détruire.
Notre Dame, que les peuples visitent comme autre fois, priez pour nous.
Agneau de Dieu, qui effacez les péchés du monde, pardonnez-nous.
Agneau de Dieu, qui effacez les péchés du monde, exaucez nous.
Agneau de Dieu, qui effacez les péchés du monde, ayez pitié de nous.
Notre Dame, priez pour nous.
Afin que nous soyons dignes de Jésus-Christ.*

*Heer, erbarm U onzer.
Jezus Christus erbarm U onzer.
Jezus Christus luister naar onze smeekbeden.
Jezus Christus, verhoor ons gebed.
God de Vader, Schepper, erbarm U onzer.
God de Zoon, Verlosser, erbarm U onzer.
God de Heilige Geest, die ons heiligt, erbarm U onzer.
Heilige Drieëenheid, die één God zijt, erbarm U onzer.*

*Heilige Maagd Maria, bid voor ons.
Maagd, Koningin en Beschermvrouwe, bid voor ons.
Maagd, die wij kennen en beminnen door toedoen van Zacheüs, de tollenaar,
Maagd, voor wie Zacheüs of Sint Amadour dit toevluchtsoord heeft gesticht, bid voor ons.*

*Koningin van het heiligdom, gewijd aan Sint Martial en waar hij hoogmissen vierde,
Koningin, voor wie de Heilige Lodewijk knielde toen hij U om voorspoed voor Frankrijk vroeg, bid voor ons.
Koningin, aan wie Roland zijn zwaard wijdde, bid voor ons.
Koningin, wier banier veldslagen won, bid voor ons.
Koningin, wier hand gevangenen bevrijdde, bid voor ons.
Onze Lieve Vrouwe, die ons bijzondere gunsten schenkt op onze bedevaart.
Onze Lieve Vrouwe, die dikwijls door goddeloosheid en haat werd bedreigd.
Onze lieve Vrouwe, die zoals destijds door de volkeren wordt bezocht, bid voor ons.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, vergeef ons.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, erbarm U onzer.
Onze Lieve Vrouwe, bid voor ons, opdat wij Jezus Christus waardig zijn.*

Josquin des Prez (c. 1450 - 1521)

Josquin des Prez, geboren in Kamerik (Cambrai), geldt als een van de belangrijkste componisten van de renaissance. Tegelijk was hij een begenadigd zanger. In beide hoedanigheden werd hij beroemd tot ver over de grens. Zo was hij zanger aan het hof van hertog René I van Anjou in Aix en Provence, maar zong hij ook in het Pauselijke Koor. Als componist was hij zo geliefd dat er onder zijn naam na zijn dood meer composities zijn geschreven dan tijdens zijn leven. Hij raakte bekend vanwege zijn vele missen, motetten, maar ook vanwege zijn wereldlijke muziek. Je hoort dat het een componist is met een hoog constructief vermogen, gepaard gaande met een grote expressiviteit.

Gaude Virgo Mater (1505)

Gaude Virgo Mater is een blij lied: Maria heeft ervoor gezorgd dat Jezus tot ons komt. Het is ook een lied met veel afwisseling. Eerst imiteren de alten de sopranen, dan de bassen de tenoren. Na een vierstemmig gedeelte herhaalt zich dit spel. De tekst wordt beeldend vertolkt: als Jezus naar de hemel terugkeert, zingen de bassen en later de alten een hele toonladder omhoog. Het stuk eindigt met een uitbundig Alleluja, op dezelfde melodie als in het begin.

Gaude, virgo, mater Christi, quae per aurem concepisti, Gabriele nuntio.

Gaude, quia Deo plena peperisti sine poena, cum pudoris lilio.

Gaude, quia tui nati quem dolebas mortem pati, fulget resurrectio.

Gaude Christo ascendente, et in coelum te vidente, motu fertur proprio.

Gaude quae post ipsum scandis, et est honor tibi grandis, in caeli palatio, Ubi fructus ventris tui, nobis detur per te frui, in perenni gaudio.

Alleluia.

Verheug u, maagd, moeder van Christus, die door het oor ontvangen heeft met Gabriël als boodschapper.

Verheug u omdat u, vol van God, gebaard hebt zonder pijn met de lelie der kuisheid.

Verheug u vanwege de stralende verrijzenis van uw Zoon, die tot uw verdriet gestorven was.

Verheug u over Christus, die opstijgt en voor uw ogen op eigen kracht ten hemel vaart.

Verheug u, die na Hem wordt opgenomen, en er is voor u grote eer in het hemels paleis, waar de vrucht van uw schoot door u aan ons gegeven moge worden om te genieten in eeuwige vreugde.

Alleluja

Knut Nystedt (1915 - 2014)

Knut Nystedt was een Noorse componist, organist en dirigent (o.a. van het 'Norske Solistkor') die vooral veel voor koor heeft geschreven en daar ook een bijzondere reputatie mee heeft opgebouwd als een van de meest aantrekkelijke en originele moderne componisten. Hij ontwikkelde een heel eigen, delicate stijl, altijd wel verstaanbaar en melodius, maar toch met een vrije toepassing van elementen uit het hedendaagse idioom.

Stabat Mater (1986)

Stabat Mater is een werk voor de zeldzame combinatie van koor en cello. De partij van de cello is heel wat meer dan een meelopend baslijntje en krijgt een zelfstandige en in een paar passages ook solistische rol in de vertolking van het drama, vaak met krachtige accenten. De tekst wordt in de muziek treffend uitgedrukt, soms beschouwend, dan weer heftig en emotioneel, soms mild, dan weer bijna agressief, met 'pijnlijke' akkoorden. Het stuk eindigt met de gehoopte intrede in het Paradijs.

*Stabat mater dolorosa
iuxta crucem lacrimosa,
Dum pendebat filius.
Cuius animam gementem
Contristatam et dolentem
Pertransivit gladius.*

*Naast het kruis, met schreiende ogen
Stond de moeder, diep bewogen
Toen de Zoon te sterven hing,
En haar door het zuchtend harte,
Overstelp't van wee en smarten,
't Zevenvoudig slagzwaard ging.*

*O quam tristis et afflicta
Fuit illa benedicta
Mater unigeniti
Quae maerebat et dolebat.
Et tremebat, cum videbat
Nati poenas incliti.*

*O hoe droef, hoe vol van rouwe,
Was die zegenrijkste vrouwe,
Moeder van Gods ene Zoon!
Ach, hoe streed zij! ach, hoe kreet zij,
En wat folteringen leed zij,
Bij 't aanschouwen van die hoon!*

*Quis est homo qui non fleret,
Matrem Christi si videret
In tanto supplicio?
Quis non posset contristari,
Piam matrem contemplari
Dolentem cum filio?*

*Wie, die hier niet schreien zoude,
Als hij 't grievend leed aanschouwde,
Dat Maria's ziel verscheurt?
Wie kan, zonder mee te wenen,
Christus' moeder horen stenen,
Nu zij met haar zoon hier treurt?*

*Pro peccatis suae gentis
Vidit Iesum in tormentis
Et flagellis subditum.
Vidit suum dulcem natum
Moriendo desolatum
Dum emisit spiritum.*

*Voor de zonden van de zijnen
Zag zij Jezus zo in pijnen,
En de wrede geselstraf,
Zag haar lieve Zoon zo lijden,
Heel alleen de doodskamp strijden,
Totdat Hij zijn geest hergaf.*

*Eia mater fons amoris,
Me sentire vim doloris
Fac ut tecum lugeam.
Fac ut ardeat cor meum
In amando Christum Deum,
Ut sibi complaceam.*

*Geef, o Moeder! bron van liefde,
Dat ik voel, wat U zo griefde,
Dat ik met U medeklaag.
Dat mij 't hart ontgloeit van binnen,
In mijn Heer en God te minnen,
Dat ik Hem alleen behaag.*

*Sancta mater, istud agas,
Crucifixi fige plagas
Cordi meo valide.
Tui nati vulnerati
Tam dignati pro me pati,
Poenas mecum divide!*

*Heil'ge Moeder, wil mij horen,
Met de wonden mij doorboren,
Die Hij aan het kruishout leed.
Ach, dat ik de pijn gevoelde,
Die uw lieve Zoon doorwoelde,
Toen Hij stervend voor mij streed.*

*Fac me vere tecum flere,
Crucifixo condolere,
Donec ego vixero.
Iuxta crucem tecum stare
Te libenter sociare
In planctu desidero.*

*Virgo virginum praeclara,
Mihi iam non sis amara,
Fac me tecum plangere.
Fac ut portem Christi mortem,
Passionis eius sortem
Et plagas recolare.*

*Fac me plagis vulnerari,
Cruce hac inebriari
Ob amorem filii,
Inflammatum et accensus,
Per te virgo sim defensus
In die iudicii.*

*Fac me cruce custodiri,
Morte Christi praemuniri,
Confoveri gratia.
Quando corpus morietur
Fac ut animae donetur
Paradisi gloria.
Amen.*

*Mocht ik klagen al mijn dagen,
En zijn plagen waarlijk dragen,
Tot mijn jongste stervenssmart.
Met U onder 't kruis te wenen,
Met uw rouw mij te verenen,
Dat verlangt mijn zuchtend hart.*

*Maagd der maagden! nooit volprezen,
Wil voor mij niet bitter wezen,
Laat mij treuren aan uw zij,
Laat mij al de wrede plagen,
En de dood van Christus dragen,
Laat mij sterven zoals Hij.*

*Laat zijn wonden mij doorwonden,
Worde ik bij zijn kruis verslonden
In het bloed van uwen Zoon.
Moge ik in het vuur niet branden,
Neem, o Maagd, mijn zaak in handen
In het oordeel voor Gods troon.*

*Christus, moge ik eens behalen,
Als mijn levenszon gaat dalen,
Door uw Moeder, palm en prijs.
En als 't lichaam dan zal sterven,
Doe mijn ziel de glorie erven
Van het hemels paradijs.
Amen.*

Heinrich Scheidemann (1595 - 1663)

Heinrich Scheidemann was een Noord-Duitse componist, vooral bekend vanwege zijn composities voor orgel. Met name zijn zettingen voor Lutherse koralen zijn befaamd. Hij studeerde van 1611 tot 1614 in Amsterdam bij Sweelinck en was daar een van diens favoriete pupillen. Sweelinck droeg zelfs een canon aan hem op. Zijn leven lang werkte hij in Hamburg, waar hij in 1663 niet aan corona maar aan de pest overleed.

Magnificat octavi toni

Octavi toni verwijst naar een bepaalde kerktoonsoort. Scheidemann schreef een aantal koraalfantasieën over het Magnificat in meerdere van die kerktoonsoorten. Wellicht is dit werk voor de avondconcerten in Lubeck gecomponeerd. Het wordt hier uitgevoerd met alternerend sopraan en orgel. De verzen 1,2,4,8 en 10 worden door Hebe de Champeau gezongen.

Franz Liszt (1811 - 1886)

Franz Liszt was een Hongaars componist en excellente pianist, die nog les van Czerny kreeg. Hij debuteerde in Wenen, al in 1822, en maakte vele concertreizen door Europa als de Paganini van de piano. Gaandeweg ging hij meer componeren in een steeds moderner idioom. Bekend zijn - naast de onvermijdelijke pianowerken - vooral zijn symfonische gedichten. Hij schreef ook wel het een en ander voor koor.

Ave Maria Stella (1865)

Een voorbeeld van zijn kunnen op dit vlak horen we in Ave Maria Stella voor mannenkoor en orgel. Het gaat hier om een lof- en smeeklied, een favoriete combinatie. Het stuk, gebaseerd op een gregoriaanse melodie, is sterk homofoon, en vooral interessant vanwege de kleurrijke harmonieën. De eerste bassen zetten in, de rest volgt en pas later mengt zich het orgel in het geheel. Het orgel mag solo afsluiten.

<i>Ave maris stella</i>	<i>Gegroet ster der zee</i>
<i>Dei mater alma</i>	<i>Voedende moeder van God</i>
<i>Atque semper virgo</i>	<i>En altijd maagd gebleven</i>
<i>Felix coeli porta.</i>	<i>Gelukkige poort naar de hemel</i>
<i>Summens illud ave</i>	<i>Door dit Ave aan te nemen</i>
<i>Gabrielis ore</i>	<i>Door Gabriel uitgesproken</i>
<i>Funda nos in pace</i>	<i>Veranker ons in vrede</i>
<i>Mutans Evae nomen</i>	<i>Door de naam van Eva te veranderen.</i>
<i>Solve vincla reis</i>	<i>Verbreek de kluisters van de zondaars</i>
<i>Profer lumen caecis</i>	<i>Breng licht te voorschijn bij de blinden</i>
<i>Mala nostra pelle</i>	<i>Verdrijf ons kwaad</i>
<i>Bona cuncta posce</i>	<i>Eis geheel het goede</i>
<i>Monstra te esse matrem</i>	<i>Toon ons dat ge moeder zijt</i>
<i>Sumat per te preces</i>	<i>Aanvaard de aan u gerichte gebeden</i>
<i>Qui pro nobis natus</i>	<i>Die voor ons</i>
<i>Tulit esse tuus</i>	<i>Uw zoon gedragen hebt</i>
<i>Virgo singularis</i>	<i>Buitengewone maagd</i>
<i>Inter omnes mitis</i>	<i>Van allen de zachtmoedigste</i>
<i>Nos culpae solutos</i>	<i>door u van onze schulden bevrijd</i>
<i>Mites fac et castos</i>	<i>Maak ons zachtmoedig en rein</i>
<i>Vitam praesta puram</i>	<i>Waarborg een rechtschapen leven</i>
<i>Iter para tutum</i>	<i>Wijs ons een veilige weg</i>
<i>Ut videntes Jesum</i>	<i>Opdat we, doordat we Jezus zien ,</i>
<i>Semper collaetemur</i>	<i>ons altijd samen kunnen verblijden</i>
<i>Sit laus Deo Patri</i>	<i>Lof zij God de Vader</i>
<i>Summo Christo decus</i>	<i>De hoogste eer voor christus</i>
<i>Spiritui sancto</i>	<i>En voor de Heilige Geest</i>
<i>Tribus honor unus.</i>	<i>Eén eer aan de drie.</i>
<i>Amen</i>	<i>Amen</i>

Margaret Rizza (1929 -)

Margaret Rizza raakte bekend als operazangeres. Ze werkte met grootheden als Igor Strawinsky en Leonard Bernstein, maar was ook een geliefde zangdocente en koordirigente. Pas toen ze tegen de 70 jaren liep kreeg ze de geest en ging ze componeren, met name religieuze muziek voor koor. Ze schrijft zeer zingbaar en toegankelijk in een stijl die ze 'classical temporary' noemt.

Ave Generosa (2008)

Ave Generosa werd voor het populaire koor 'The Sixteen' geschreven op woorden van de 12^e eeuwse mystica Hildegard von Bingen. Met name Maria's maagdelijkheid (ze is 'de lelie') komt naar voren en dat ze tegelijk Gods moeder is. De hymne begint met een solo voor sopraan, op een gregoriaans-achtige melodie. De sopranen en alten antwoorden, met de mannenstemmen als onderlaag. Weer komen er solopassages, nu voor sopraan en alt, afgewisseld met koor. Het stuk eindigt fortissimo en negenstemmig.

1. *Ave generosa, gloriosa et intacta puella. Tu pupilla castitatis, tu materia sanctitatis, quae Deo placuit.*

2. *Nam haec superna infusio in te fuit, quod supernum Verbum in te carnem induit.*

3. *Tu candidum liliun, quod Deus ante omnem creaturam inspexit.*

4. *O pulcherrima et dulcissima, quam valde Deus in te delectabatur, cum amplexionem caloris sui in te posuit ita quod Filius eius de te lactatus est.*

5. *Venter enim tuus gaudium habuit cum omnis celestis symphonia de te sonuit, quia virgo Filium Dei portasti, ubi castitas tua in Deo claruit.*

6. *Viscera tua gaudium habuerunt sicut gramen super quod ros cadit cum ei viriditatem infundit, ut et in te factum est, o mater omnis gaudii.*

7. *Nunc omnis ecclesia in gaudio rutilat, ac in symphonia sonet propter dulcissimam Virginemet laudabilem Mariam, Dei Genetricem. Amen.*

1. *Gegroet, edel, glorievol en ongerept meisje. U, oogappeltje van kuisheid, U, oerstof van heiligheid, die aan God behaagde.*

2. *Want deze hemelse instroming, geschiedde in U, omdat het hoogverheven Woord in U lijfelijk intrek nam.*

3. *U, gloeiendblanke lelie, welke God vóór elke schepping innerlijk aanschouwde.*

4. *O allermooiste en allerzoetste, hoe zeer vond God zijn uitverkorene in U, toen hij de omhelzing van zijn warmte in U zó heeft genesteld dat zijn Zoon van U werd gezoogd.*

5. *Want Uw buik had vreugde, toen de hele hemelse symfonie van U weerklonk, omdat U, Maagd, Gods Zoon hebt gedragen, waar Uw kuisheid in God helder is gaan stralen.*

6. *Uw ingewanden hebben vreugde gehad, zoals gras, waarover dauw valt, wanneer ze er groeikracht invlijt, zoals ook in U is geschied, o Moeder van alle vreugd.*

7. *Dat nu de gehele kerk rossig opgloeit in vreugde en in symfonie weerklinkt wegens de allerzoetste Maagd en de lofwaardige, Maria, Gods Stammoeder. Amen.*

Henryk Górecki (1933 -2010)

Henryk Górecki was een geziene Poolse componist die - net als Pärt - serieel componeerde voordat hij de tonaliteit herontdekte en vanuit de oude religieuze muziek of vanuit de volksmuziek ging schrijven in een stijl die je 'romantisch minimalistisch' zou kunnen noemen, met veel repetitie, eenvoudig en toegankelijk. Hij beleefde een cultstatus met zijn derde symfonie, die - voor klassieke muziek - uitzonderlijk populair werd.

Totus Tuus (1987)

Totus Tuus is gecomponeerd voor het bezoek van paus Johannes Paulus II aan zijn vaderland. 'Totus Tuus' ('geheel de Uwe') is ook de wapenspreuk van deze paus. Tegelijk is Maria de patroonheilige van Polen. Vandaar. Het stuk is consequent homofoon, maar kent grote dynamische contrasten. Ook de bezetting, van vier- tot achtstemmig, varieert sterk. Het tempo ligt daarentegen over de hele linie laag. Het is de kleur van de harmonieën en de intensiteit waarmee dit lied gezongen moet worden ('Molto espressivo') waardoor het de luisteraar raakt.

*Totus Tuus sum, Maria,
Mater nostri redemptoris,
Virgo Dei, Virgo pia,
Mater mundi, Salvatoris.*

*Ik ben geheel en al de uwe, Maria.
Moeder van onze redder,
Gods maagd, zoete maagd,
Moeder van de Verlosser der wereld.*

Concert 19 juni 2022 – De stilte

Een bijzonder concert met koorwerken die verstillings of juist verontwaardiging oproepen. Audite Nova werkt hierbij samen met kamerkoor Decamerone uit Utrecht en kinderkoor ZingZang uit Amsterdam

Zondagmiddag 19 juni, Titus Brandsma Memorial, Nijmegen

Audite Nova zoekt versterking

Is zingen je passie en ben je hoge sopraan, hoge tenor of bas?

Houd je van gevarieerde en uitdagende koormuziek?

Dan komen we graag met jou in contact!

Stuur ons een bericht via onze website www.auditenova.nl of stuur een mailtje naar secretariaat@auditenova.nl.

Dan nodigen we jou van harte uit een keer sfeer te proeven en/of mee te zingen bij een repetitie.

We repeteren elke donderdagavond in Nijmegen.

Word Vriend(in) van Audite Nova!

Al sinds 1967 streeft Audite Nova ernaar vernieuwend en gewaagd repertoire op hoog muzikaal niveau uit te voeren. Omdat we van oudsher een universitair koor zijn, werd het koor aanvankelijk gesubsidieerd door de Radboud Universiteit Nijmegen. Sinds een aantal jaren moeten we echter op eigen benen staan.

Het bekostigen van bijvoorbeeld de dirigent, repetitieruimte en begeleiding is voor een koor als Audite Nova een hele uitdaging. Daar kunnen wij uw financiële steun goed bij gebruiken. Als Audite Nova iets moois voor u betekent, willen wij u vragen dit tot uitdrukking te brengen door u aan te melden als Vriend(in) van Audite Nova.

Wat kunnen wij u daarvoor bieden?

Als Vriend(in) ontvangt u aan het begin van het koorseizoen een overzicht van al onze concerten. U wordt voor ieder afzonderlijk concert tijdig uitgenodigd per e-mail. Daarnaast bent u van harte uitgenodigd om op de jaarlijkse borrel aansluitend aan één van de concerten gezellig na te praten met de koorleden.

Elke donatie is natuurlijk welkom, maar voor € 40,- per jaar ontvangt elke Vriend(in) een vrijkaartje voor al onze concerten die we in eigen beheer uitvoeren en houden we tevens een mooie plaats vrij.

Hoe meldt u zich aan?

Meer informatie vindt u op onze website www.auditenova.nl. U kunt zich aanmelden door het contactformulier op onze website www.auditenova.nl in te vullen of door uw gegevens naar penningmeester@auditenova.nl of naar het volgende adres te sturen:

Nijmeegs Universitair Kamerkoor Audite Nova,
Postvak SNUF/Audite Nova
Postbus 9102
6500 HC Nijmegen

Ook als u geen donateur wilt worden, houden wij u graag op de hoogte van onze concerten. Als u uw e-mailadres aan ons doorgeeft, zetten wij dit op de mailinglist voor concertuitnodigingen.